

د تجربې په وسیله متخصصین

د هغې سوریایي مور د ماشوم پالنې تجربه چې د ټولنیز د ملاتړ طرحې له مخې مېشته کړای شوې

ده

له میروات سره زموږ مرکه ولولئ چې هغه په ازاد ډول په بریتانیا کې د ماشوم لرلو د تجربې په اړه خبرې کوي او دا چې په سوریه او لبنان کې د ماشوم له لرلو سره څه توپیر لري.

په داسې یوه هېواد کې د ماشوم زېږول چې تاسو یې له سیستمونو او پروسو سره بلد نه یاست، چېرته چې تاسو یې په ژبه نه پوهېږئ او هلته چې ستاسو ملګري او د کورنۍ غړي مو تر څنګ نه وي، د هرې کورنۍ لپاره یوه ستونزمنه تجربه ده. مېروت له مور سره کېناستله تر څو په بریتانیا کې د خپلې ماشوم پالنې د تجربې په اړه خبرې وکړي، دا څنګه په سوریه او لبنان کې د ماشوم له لرلو سره توپیر لري او څنګه د ټولني ملاتړ له هغې سره په چولمېلي ډېوون کې په خپلې پروسې کې مرسته وکړه.

څومره موده په بریتانیا کې واست چې پوه شئ، تاسو مېندواره یئ؟

زه درې میاشتې په بریتانیا کې وم. زه د 2021 کال په اپرېل میاشت کې دلته راغلم او په جولای کې پوهه شوم چې زه مېندواره یم. کله چې پوهه شوم ډېره خوشحاله وم، ټوله کورنۍ خوشحاله وه؛ زما خاوند، زما اولادونه، ټول خوشحاله وو.

دا له مینې ډکه شپبه وه. کله چې پوهه شوې، له تا سره کومې اندېښنې وې؟

زه په پیل کې اندېښمنه وم ځکه چې د دې خای په ژبه نه پوهېدم. د بېلګې په توګه دې ته اندېښمنه وم چې روغتون ته به د لیدنو لپاره څنګه ځم یا به د مېندواری اړوندو نورو ملاقاتونو ته څنګه ځم. مګر ګروپ زما څنګ پرېښود. هغوی تل زما تر څنګ وو. مور به په هرو 15 تر 20 ورځو کې یا په روغتون کې او یا له قابلې سره لیدني لرلې. نو کله چې زما خاوند مو تر نه درلود، ګروپ به زه هلته وړم او بېرته به یې راوستل. او کله چې زما خاوند مو تر درلود، زه به پخپله هلته تللم، مګر زه یو ځل پخپله لارم خو د هغوی په ژبه نه پوهېدم. ځکه خو ګروپ له هغې وروسته له ما سره ملتیا کوله تر څو ډاډ حاصل کړي چې زه پر هر څه پوهېرم.

ایا روغتون ژباړن چمتو کاوه؟

روغتون د تلیفون له لارې یو ژباړن چمتو کړ، مګر په پیل کې زما لپاره ستونزمنه وه چې د ژباړونکو په بېلا بېلو لهجو پوهه شم ځکه چې په عربي ژبه کې مور بېلا بېلې لهجې لرو. ما به له هغوی څخه څو ځله د یوې جملې د تکرارولو غوښتنه کوله تر څو د هغوی په خبره پوهه شم او بیا مې له هغو څخه وغوښتل تر څو داسې ژباړن را ته پیدا کړي چې زما په لهجه خبرې کوي.

کله چې تاسو ملاقاتونو ته تللی، ایا تاسو داسې احساس کاوه چې کافي ملاتړ مو تر لاسه کاوه؟

هو. د زېږون په تړاو، کله چې زه روغتون ته لارم، هغوی له ما څخه وغوښتل چې زه طبیعي زېږون غواړم یا سیزارین. زه په عادي توګه سیزارین کوم. هغوی ما ته د ډېرون نېټه وټاکله؛ هغوی په اونيو ورته حساب وکړ، په میاشتو یې حساب ونکړ ځه ډول چې زموږ په اصلي هېواد کې کوي. کله چې هغوی د زېږون نېټه وټاکله، مېریام [د ګروپ لیدره] هم له ما سره وه. ما د مېندواری تر شپږمې میاشتې پورې د ESOL په ټولګیو کې ګډون کاوه، خو تر هغې وروسته مې بند کړل.

زه پوهېږم چې ته دوه مشران ماشومان لري چې له بریتانیا څخه بهر دي زېږولي دي. دلته په بریتانیا کې د ماشوم لرل په لبنان او سوریه کې د ماشوم له لرلو سره څنګه پرتله کېدای شي؟

په برېتانيا کې به ما هره مياشت د وينې او تشو بولو تستونه کول. زه به تل حيرانېدم چې هغوی ولې دا کار کاوه ځکه چې په لبنان او سوريه کې که تاسو کوم ډاکټر ته تللی، نو هغه به يو شخصي ډاکټر و. او هغوی به دغه تستونه يوازې په لومړۍ مياشت او بيا له زېږون څخه د مخه مياشتې کې ترسره کول. او که چېرته تاسو يوه دولتي روغتون ته تللی، نو تر هغې چې تاسو به سالم او روغ وي هغوی به د وينې تستونه يا بل داسې څه نه کول. هغوی به ويل چې تاسو اړتيا ورته نلری. په داسې حال کې چې هغوی دلته دا کار کوي او زه دې ته حيرانه يم چې هغوی ولې هره مياشت دا کار کوي. او دوی وايي چې مور غواړو تاسو او ستاسو ماشوم روغ اوسئ.

ايا د دې ځای د قابلو او هغو قابلو تر منځ کوم توپير شته چې تاسو مخکې لرلي؟

په سوريه کې تاسو يوه قابله لرئ، مگر هغه يوازې د زېږون لپاره ده. تاسو قابلي ته د دې لپاره نه ورځئ چې معاینه مو کړي يا تستونه يا کوم بل څه وکړ، دا يوازې د زېږون لپاره ده. او ما مخکې هېڅکله قابله نلرله. همدارنگه، کله چې زه پوهه شوم چې زه سيزارین کوم نو قابلي زما لپاره نور تستونه هم وکړل. هغې وويل 'زه به ستا يو تست ترسره کړم تر څو پوهه شم چې کوم عفونت لري او که نه.' او هغه زما لپاره ډېر ښه و؛ مور په سوريه کې دا شی نه درلود، هغوی هلته دغه ډول تستونه نه کول.

دلته د روغتون او د زېږون په اړه ستاسو تجربه څنگه وه؟

په پيل کې دا چې ژباړه د تلفون له لارې ترسره کېده، ما مخکې دا تجربه کړه نه وه او زما لپاره يو څه اندېښمنونکي وه. مگر ورو ورو ورسره بلده شوم. همدارنگه روغتون ما ته د انستېزۍ يو متخصص راکړ چې د مصر و او هغې له ما سره په عربي ژبه خبرې کول پيل کړل، هغه هر څه ما ته تشرېح کول چې ما ته يې بياځلي ډاډ را وبابنه. هغه به ما ته ويل 'که ته هر څه ته اړتيا لري نو ما ته ووايه زه به يې درته تشرېح کړم، ځکه خو دې کار ما ته بيا ځلي ډاډ را وبابنه.

يو بل ښه شی دا هم دي چې هغوی خاوند هم پرېږدي تر څو له تاسو سره د زېږون خونې ته راشي، خو په سوريه او لبنان کې هغوی تاسو دي کار ته نه پرېږدي. له ما سره په خونه کې زما د خاوند موجوديت ارام را کاوه ځکه چې مور يا خور مې دلته را سره نه وه هغه به له ما سره يو ځای دعا کوله او دې کار ما ته ښه احساس راکاوه. زه د ډېر وخت لپاره په روغتون کې پاتې نشوم. ما د جمعي په ورځ ماشوم نړۍ ته راوړ او د يکشنبې په ورځ مې وکولای شول چې کور ته لاړه شم. دا زما د پخوانۍ تجربې په پرتله متفاوته وه، ځکه چې په سوريه کې تاسو يوازې 12 ساعته په روغتون کې د پاتې کېدو اجازه لرئ او تر هغې وروسته بايد له روغتون څخه ووځئ. که چېرته تاسو کومه ستونزه نلری، نو هغوی تاسو رخصتوي خو که په ښکاره کومه ستونزه لرئ، نو په دې صورت کې به هغوی تاسو د ډېر وخت لپاره پرېږدي.

گروپ په هره برخه کې له مور سره مرسته وکړه، هغوی مور يوازې پرېښودلو. حتی تر اوسه هم هغوی له مور سره مرسته کوي که چېرته مور له ښوونځي يا د دندو له مرکز سره کومه ستونزه ولرو يا که چېرته له مور څخه کوم څوک نارغ وي، هغوی له مور سره په هره برخه کې مرسته کوي. هغوی ډېره مرسته کوي.

او تاسو او ماشوم اوس څنگه ياست؟

مور ښه يو. هغه ډېره ژاړي. همدارنگه، زما د خاوند ملگري هم شته چې کېدای شي له شپږ تر اووه کورنيو پورې وي او زموږ له راتگ څخه وروسته راغلي دي. هغوی به له ما څخه دلته د مېندوارۍ او زېږون په اړه پوښتنې کولې ځکه چې د ژبې د خنډ په اړه يې هم اندېښنه لرله او دا چې هغوی به له دې ستونزې سره څه چاره کوي. او ما هغوی ته وويل چې دا دلته خورا اسانه او ساده ده.

يوه مېرمن چې د ولادت وخت يې نږدې و، هغې به تل را ته ويل: "ته پوهېږې هغوی د وينې تستونه ترسره کړل، هغوی تل له ما څخه غوښتنه کوي چې له قابلي سره وگورم." نو ما به هغې ته ويل چې دا هر څه نارمل دي. دا يوازې د دې لپاره چې ډاډ حاصل شي ته او ماشوم دې ښه ياست. ډېر خلک دي چې دلته د اولاد لرلو په اړه اندېښمن دي.

ايا داسې کوم څه شته چې تاسو پرې نه پوهېږئ او غوښتل مو چې پرې پوه شئ؟

دلته مشهوره ده چې خلک په عادي توګه وخت نلري، مګر کله چې خبره د روغتون ليدنو ته راځي دا خبره توپير لري. هغوی به يو ليک را واستوي او وايي چې زه بايد د غرمي په 3 بجو هلته يم نو په دې توګه زه به په 3 بجو هلته يم خو هغوی ما په 4 بجو ور غواړي! مګر که چيرته تاسو ناوخته ورشي او د بېلګې په توګه ووايست چې پر سرک ګڼه ګڼه وه يا کومه پېښه را منځته شوه نو هغوی به ووايي چې نه، تاسو ناوخته راغلي، ولي مو ناوخته کړ؟

يو بل څه چې زما په ياد دي - خلک چې کله په سوريه کې ماشوم نړی ته راوړي، هغوی ته يوه لويه نسخه ورکول کېږي چې له انټي بيوتیکونو څخه ډکه وي. حتی که چيرته تاسو کوم عفونت هم نلري، نو هغوی د درملو يو اوږد لېسټ ليکي چې تاسو يې بايد وخورئ. مګر هغوی دلته له يادو کارونو څخه کوم يو ترسره نکړ، زه هغه وخت حيرانه شوم چې هغوی ما ته هېڅ درمل تجويز نکړل. هغوی وويل که درد لرم نو بايد پاراستامول وخورم - نو يو له توپيرونو څخه همدا و.

يو بل توپير دا دی چې په سوريه کې له سيزارين عملياتو يا سرجري څخه وروسته، هغوی تاسو ته وايي چې تر 10 ورځو پورې ځان پرېمېنځي ځکه چې د عفونت خطر موجود دی. مګر دلته ما ته قابلې وويل چې 24 ساعته وروسته کولای شم لاره شم او ځان پرېمېنځم، دا په دې معنا ده چې زه کولای شم حمام وکړم!! مګر دلته را ته وويل شول چې په ورځ کې دوه ځلي ځان پرېمېنځم. زما په ياد دي، کله مې چې په سوريه کې لومړی لور نړی ته راوړه، داسې احساس مې کاوه چې ډېره ناپاکه يم. ما به خپلې مور ته ويل احساس کوم چې سپړې مې کړي دي، بيا هغې را ته وويل چې لږ تر لږه وپښتان دي ومينځه!

دلته ډاکټر زما د ټپ لپاره د شاور يو جېل تجويز کړ. ما ژر تر ژره حمام وکړ او داسې احساس مې وکړ چې دا له انټي بيوتیکونو څخه ډېر غوره دی!

او همدارنگه، له زېږون څخه وروسته به قابلې هرې درې ورځې وروسته له ما سره ليدل تر څو ماشوم او زېږی وګوري. مور د دې په څېر خدمت په سوريه کې نه دی ليدلی. هغوی د ماشوم قد او وزن اندازه کړل او نهه مياشتني وروسته به يې بيا وګوري، او تر هغې وروسته به روغتيايي ناظر مسوليت پر غاړه اخلي.

ايا د ماشوم پالنې د تجربې په اړه نور کوم څه شته چې تاسو غواړئ په اړه يې خبرې وکړئ؟

زه غواړم ووايم که چيرته وغواړم چې دلته کوم بل ماشوم نړی ته راوړم، نو زه به وغواړم چې يوه ښځينه ژباړونکې ولرم ځکه زما په نظر شرم دی چې له يوه نارينه ژباړونکې سره يې په اړه خبرې وکړو. ما هېڅکله د ښځينه ژباړونکې غوښتنه نه ده کړې، مګر له نارينه ژباړن سره مې له دغو موضوعاتو له شريکولو څخه ډېر د شرم احساس کاوه. يا که چيرته په راتلونکې کې زه کوم ماشوم ولرم، ما به دا ژبه زده کړې وي تر څو هېڅ ژباړن ته اړتيا پيدا نشي!

ډېره مننه مېرورت!

میریام د گروپ لیدری وویل:

زه فکر کوم چې که چېرته د مېندواری پر مهال یو کس د مرجع د ټکي په توګه ولری دا تر دې ډېره ښه ده چې ډېر کسان درسره ښکېل وي. دې کار زموږ په قضیه کې ډېر ښه کار وکړ. او دې ته په کمه سترګه مه گورئ چې خوندور دی. ما لومړی ځل هغه وخت په لوړ غږ وځنډل چې کله مې د مېندواری د تست یو انځور ترلاسه کړ چې زه لری وم - دا په روښانه ډول یو مثبت څه وو! ما فکر کاوه، اوه زما خداره هغه په کووید اخته ده. همدارنګه یوازې د ماشومانو په توکو کې، دا چې هغوی په ټوله موده کې ډېر ښکېل وو، هغوی پر دې ډېر ښه پوهېدل چې څه پېښیږي. موږ په کور کې پاتې شوو او کور مو په بالونونو سینګار کړ، او دا د یوه لوی جشن په څېر و. او موږ ښوونځی هم ښکېل کړ ځکه کله چې تالا نړۍ ته راغله، نو ماشومانو کولای شول چې له ټولني او پلار او ماشوم سره د وټسپ د ویډیو لښک ولري، چې دا په زړه پوري وه. NHS له شکه پرته په زړه پوري وه. کله چې به موږ د بېلا بېلو شیانو لپاره لیدنو ته اړتیا لرله، هغوی به په لنډو خبرتیاوو سره حاضر وو. هغوی په کارکوونکو کې یو عرب ډاکټر پیدا کړ تر څو ټول د ژباړې کارونه پر مخ یوسي او هغوی له شکه پرته شخص محوره وو. زما لپاره لوی څه دا دی چې رابنګون او تفریح چې تاسو لری هغې ته په کمه سترګه مه گورئ!